

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie W. J. obwinionego o czyn z art. 97 k.w. w zw. z art. 13 ust. 2 ustawy prawo o ruchu drogowym
po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 listopada 2025 r.,
wniosku obwinionego o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi X.Y. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi pod sygn. IV W 974/25,

**na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 11 k.p.w. stwierdza
swą niewłaściwość i wniosek zgodnie z właściwością przekazuje
do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi Śródmieścia
w Łodzi.**

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na 7 października 2025 r. W. J. (dalej: „wnioskodawca”) na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. wniósł o wyłączenie od orzekania w jego sprawie sędziego X.Y. z uwagi na zachodzące wątpliwości co do bezstronności i niezależności tak wyłonionego sądu. Powołał się przy tym na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielkiej Izby) z dnia 19 listopada 2019 r. (nr C 585/18, C 624/18, C 625/18, dalej: „TSUE”) oraz uchwałę pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA 1-4110-1/20).

Wnioskodawca wskazał, że „sędzia X.Y. został powołany Uchwałą neoKRS Nr [...] z dnia 2021[...]”. Podniósł przy tym okoliczności związane z sędzią, którego wniosek dotyczy i wyraził ocenę podejmowanych przez niego decyzji w rozpoznawanej sprawie. Wywód swój zwieńczył uwagą, że sędzia ów nie gwarantuje bezstronnego rozpatrzenia sprawy.

Postanowieniem z dnia 15 października 2025 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. IV W 974/25 na podstawie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (dalej: „u.SN”) przekazał sprawę Sądowi Najwyższemu celem nadania dalszego biegu wnioskowi wnioskodawcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioskodawca jako podstawę prawną wniosku z 7 października 2025 r. o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi X.Y. od orzekania w sprawie toczącej się przed tym Sądem pod sygn. IV W 974/25 wskazał art. 41 § 1 k.p.k.

Zgodnie z art. 16 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (dalej: „k.p.w.”) do wyłączenia sędziego i referendarza sądowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 40, art. 41, art. 41a i art. 42 § 1-3 Kodeksu postępowania karnego (dalej także: „k.p.k.”). Artykuł 41 § 1 k.p.k. stanowi, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

W myśl art. 16 § 2 k.p.w. o wyłączeniu sędziego rozstrzyga inny równorzędny skład sądu, przed którym sprawa się toczy. W razie niemożności utworzenia takiego składu o wyłączeniu orzeka sąd wyższego rzędu. O wyłączeniu referendarza sądowego sąd orzeka w składzie jednego sędziego.

Stosownie do art. 11 § 1 k.p.w., przy ustalaniu właściwości sądu stosuje się odpowiednio przepisy art. 31, 32, 33 § 1, art. 34-36, 39 i 43 Kodeksu postępowania karnego, a w odniesieniu do sądu, o którym mowa w art. 10, także art. 651 Kodeksu postępowania karnego. Artykuł 35 § 1 k.p.k. stanowi, że sąd bada

z urzędu swą właściwość, a w razie stwierdzenia swej niewłaściwości przekazuje sprawę właściwemu sądowi lub innemu organowi.

Zgodnie z art. 26 § 2 u.SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Według art. 42a § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: „p.u.s.p.”), dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 6, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Stosownie do art. 42a § 4 p.u.s.p. wniosek o stwierdzenie przesłanek, o których mowa w § 3, może być złożony wobec sędziego wyznaczonego do składu sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji lub apelację, z wyłączeniem spraw, w których termin do ich rozpoznania i wydania orzeczenia jest nie dłuższy niż miesiąc od dnia złożenia pisma procesowego wszczynającego postępowanie w sprawie.

Zgodnie z art. 42a § 14 pkt 2 p.u.s.p. w zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do rozpoznania wniosku, o którym mowa w § 4, stosuje się odpowiednio w sprawach karnych – przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 2024, poz. 37) dotyczące rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego, z wyłączeniem art. 42 tryb wyłączenia sędziego

§ 3 zdanie trzecie tej ustawy w zakresie dotyczącym czynności niecierpiących zwłoki, w szczególności w przedmiocie tymczasowego aresztowania.

W przedłożonym wniosku wnioskodawca wyraził wątpliwości co do bezstronności i niezależności sądu wyłonionego w sprawie, łącząc tę ocenę z osobą sędziego powołanego „Uchwałą neoKRS Nr [...] z dnia 2021[...]” i powołując się zarazem na orzeczenia TSUE i SN.

W uznaniu Sądu Najwyższego tak skonstruowany wniosek ogranicza się w istocie rzeczy wyłącznie do kwestii powołania sędziego i związanych z tym wątpliwości co do jego bezstronności i niezawisłości w rozpoznawanej sprawie. Z tego powodu należy uznać, że jest on złożony w trybie art. 42a § 3 p.u.s.p. i w konsekwencji przyjąć, że – wobec obowiązywania art. 42a § 14 pkt 2 p.u.s.p. w zw. z art. 11 § 1 k.p.w. – sądem właściwym do jego rozpoznania, stosownie do art. 16 § 2 k.p.w., jest sąd, przed którym toczy się postępowanie, tj. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi.

Zajmując takie stanowisko, warto jednocześnie przywołać tezę orzecniczą Sądu Najwyższego, z której wynika, że o tym, na jakiej podstawie i w jakim trybie wniosek jest procedowany, decyduje jego treść, w tym zwłaszcza treść uzasadnienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2021 r., I NWW 33/21).

Z uwagi na fakt, że w niniejszej sprawie wniosek o wyłączenie dotyczy sędziego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Sąd Najwyższy uznaje, że nie jest właściwy do rozpoznania wniosku obwinionego z 7 października 2025 r. Stąd w jego ocenie konieczne było stwierdzenie swojej niewłaściwości i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi jako sądowi właściwemu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[D.Z.]

[a.]